

Պարույր Սևակ

Անձնական հարցաթերթիկ

Հարցաթերթի՞կ,

Խնդրեմ այսպե՛ս լրացրեք -

Կուզեք՝ ձեր մտքի մեջ, կուզեք՝ ձեր թղթերում.

-Երբ ողջ աշխարհը մեր

Առաջնորդի ննջող շիրմի առաջ

Ամբողջ հինգ բույս համրացավ ու լռեց,

Ինչպես վշտահորձանք փոթորիկից հետո

Անտառներն են լռում խորախորհուրդ,-

Մայրս գալարվում էր... երկունքի մեջ...

Եվ առաջին ճիշը, որ կրծքիս տակ ծնվեց,

Իմ առաջին ճիշը - անգիտակից ցավով -

Անլսելի դարձավ սգո համազարկի

Ահեղ բոնբյունի մեջ...

Այնուհետև խնդրեմ լրացրեք այսպե՛ս.

-Նախնիքս - հողագործ,

Գաղթած Պարսկաստանի ինչ-որ գյուղից,

Հայրս, որ դեռևս աշխատում է՝ նույնպե՛ս,

Մայրս - տնտեսուհի:

-Ազգություն՞ներս: -Հայ եմ՝

Ավելի քան ամբողջ երկու հազար տարի:

-Մասնագիտություն՞ներս: -Կյանքին նայել

Միա՛յն բարձունքներից ապագայի:
-Սովորել եմ կյանքից,
Թեպետ ավարտել եմ համալսարան:
-Վա՛յրը աշխատանքիս.-
Դեռ ուսանող էի, երբ ինձ բանակ տարան:
-Բարեկամներ ունե՞մ ես արտասահմանում.-
Որքան որ կամենաս, որքան շուրթդ բերի:
Երկրագնդի բոլոր գոտիների վրա,
Կա՛ն, տանջվո՛ւմ են նրանք,
Որքան էլ որ մերոնք
Հեռու Պորտ-Արտուրից հասնելով մինչ Բեռլին,
Իրենց անցած ուղու հաղթական հետքերով
Նրանցից շատերին ազատություն բերին:
-Դատի տա՞լ: Քավ լիցի, ո՛չ, չեմ եղել,
Չհաշվելով լոկ այն, որ երեք թե չորս օր
Ընկել եմ թշնամու օղակի մեջ
Իմ թեկուզ և փոքրիկ գորամասով:
-Չորս լեզու եմ, այո՛, տիրապետում -
Հայերենից բացի նաև երեք... գենքի,
Որով կարող եմ ես գալիք գոտեմարտում
(Հակառակ մեր կամքի եթե մի օր նա գա),
Ինչպես հարկն է խոսել
Լեզվագարների հետ ամերիկական:
-Ես արտասահմանո՞ւմ: Կասկածո՞ւմ եք միթե.
Ինչ խոսք, որ եղել եմ, կովե՛լ և ոչ դիտել:-
Բողապելչտո՞ւմ, Լոճո՞ւմ, Վարշավայո՞ւմ
Գարեջուր չեմ ըմպել, այլ թափել եմ արյուն,
Իսկ Վայմարում,
Մոռացած, որ արդեն կորցրել եմ մի թև,
Երկու թևով կարծես

Մորս պես գրկել եմ հաղթական Մայիսը...
Չկա՞ն ուրիշ հարցեր:
Իսկ խառնվածքի՞ մասին,
Իսկ այն մասին, թե ես ի՞նչ եմ նախասիրում:
Իսկ այդ առթիվ, խնդրեմ, հաղորդեցեք այսպես.
-Սիրում եմ ես ապրել պայծա՛ռ, խնդումնասի՛րտ,
Ապրել առօրյայո՛վ, երագներո՛վ,
Հորիզոնո՛վ հեռու:
Չեմ գլանում երբեք
Ընթերցել այն, ինչ գրվում է ի՛նձ համար
Կանանց՝ գորովանքից մշուշված աչքերում:
Սիրում եմ ես նաև
Իմ սեփական սրտին ա՛յն հայացքով նայել,
Որով նայում եմ ես դեռ անմշակ,
Բայց արյունով գրված իմ երգերին...
Սիրում եմ ես նաև
Այս ամենի՛ց ավել,
Իմ սեփական բազկի երակներով
Ջգալ շունչը դարի,
Շունչս նրա շնչին միշտ համաչափ պահել:
Եվ վերջապես՝ ապրել այնքա՛ն տարի,
Ու չմեռնել այնքա՛ն,
Մինչև որ աշխարհում՝ Հիմալայից - Անդեր
Եվ Անդերից - Մասիս,
Իմ սեփական և իմ հաղթ ձեռքերով
Պարզեմ մի բորբ դրոշ...
Սակայն եղեք ներող...
Ճիշտ որ ես մի վայրկյան
Մոռացա, որ գալիք օրվա մասին
Հարցաթերթիկի մեջ կետեր չկան...

05.IX.1947թ.
Երևան